

Αχιλλέας Παπαθανασίου

Λατινικά

Γ' Λυκείου

Ομάδα προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών

Α' ΤΟΜΟΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Η συνωμοσία του Κατιλίνα

Α ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κείμενο

Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio consulibus, Lucius Sergius Catilīna, nobilissimi generis vir sed ingenii pravissimi, contra rem publicam coniurāvit. Eum clari quidam sed improbi viri consecūti erant. Catilīna a Cicerōne ex urbe expulsus est. Socii eius deprehensi sunt et in carcere strangulāti sunt. Ab Antōnio, altero consule, Catilīna ipse cum exercitu suo, proelio victus, interfectus est. Gaius Sallustius tradit multos etiam milites Rōmānos in eādem cruentissimā pugnā occīssos esse, multos autem graviter vulnerātos esse.

Marco Tullio Cicerōne
et Gaio Antōnio consulibus,
Lucius Sergius Catilīna,
nobilissimi generis vir
sed ingenii pravissimi,
contra rem publicam coniurāvit.
Eum consecūti erant
clari quidam sed improbi viri.
Catilīna ex urbe expulsus est
a Cicerōne.
Socii eius
deprehensi sunt
et in carcere strangulāti sunt.
Ab Antōnio,

Όταν ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρωνας
και ο Γάιος Αντώνιος ήταν ύπατοι,
ο Λεύκιος Σέργιος Κατιλίνας,
ένας άντρας από πολύ αριστοκρατική γενιά
αλλά με χαρακτήρα πολύ διεστραμμένο,
συνωμότησε εναντίον του κράτους.
Τον είχαν ακολουθήσει
μερικοί επιφανείς αλλά αχρείοι άντρες.
Ο Κατιλίνας διώχτηκε από την πόλη
από τον Κικέρωνα.
Οι σύντροφοί του
συνελήφθησαν
και στραγγαλίστηκαν στη φυλακή.
Από τον Αντώνιο,

Μετάφραση

Όταν ήταν ύπατοι ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρωνας και ο Γάιος Αντώνιος, ο Λεύκιος Σέργιος Κατιλίνας, ένας άντρας από πολύ αριστοκρατική γενιά αλλά με χαρακτήρα πολύ διεστραμμένο, συνωμότησε εναντίον του κράτους. Τον είχαν ακολουθήσει μερικοί επιφανείς αλλά αχρείοι άντρες. Ο Κατιλίνας διώχτηκε από την πόλη από τον Κικέρωνα. Οι σύντροφοί του πιάστηκαν και στραγγαλίστηκαν στη φυλακή. Από τον Αντώνιο, τον άλλο ύπατο, ο ίδιος ο Κατιλίνας με τον στρατό του, αφού νικήθηκε στη μάχη, σκοτώθηκε. Ο Γάιος Σαλλούστιος αναφέρει ότι στην ίδια φονικότατη μάχη σκοτώθηκαν πολλοί ακόμα Ρωμαίοι στρατιώτες, πολλοί εξάλλου τραυματίστηκαν βαριά.

altero consule,
Catilīna ipse cum exercitu suo,
proelio victus,
interfectus est.
Gaius Sallustius tradit
occīssos esse
in eādē cruentissimā pugnā
multos etiam milites Rōmānos,
multos autem
graviter vulnerātos esse.

τον άλλο ύπατο,
ο ίδιος ο Κατιλίνας με τον στρατό του,
αφού νικήθηκε στη μάχη,
σκοτώθηκε.
Ο Γάιος Σαλλούστιος αναφέρει
ότι σκοτώθηκαν
στην ίδια φονικότατη μάχη
πολλοί ακόμα Ρωμαίοι στρατιώτες,
πολλοί εξάλλου
τραυματίστηκαν βαριά.

Γραμματική αναγνώριση

Marco: αφαιρ. ενικ. του ουσ. β' κλ. Marcus -i (αρσ.): Μάρκος

Tullio: αφαιρ. ενικ. του ουσ. β' κλ. Tullius -ii (-i) (αρσ.): Τύλλιος

Cicerōne: αφαιρ. ενικ. του ουσ. γ' κλ. Cicero, Ciceronis (αρσ.): Κικέρωνας
et: συμπλ. σύνδ.: και

Gaio: αφαιρ. ενικ. του ουσ. β' κλ. Gaius -ii (-i) (αρσ.): Γάιος

Antōnio: αφαιρ. ενικ. του ουσ. β' κλ. Antonius -ii (-i) (αρσ.): Αντώνιος

consulibus: αφαιρ. πληθ. του ουσ. γ' κλ. consul, consulis (αρσ.): ύπατος

Lucius: ονομ. ενικ. του ουσ. β' κλ. Lucius -ii (-i) (αρσ.): Λεύκιος

Sergius: ονομ. ενικ. του ουσ. β' κλ. Sergius -ii (-i) (αρσ.): Σέργιος

Catilina: ονομ. ενικ. του ουσ. α' κλ. Catilina -ae (αρσ.): Κατρίνας

nobilissimi: γεν. ενικ. ουδ. του επιθ. β' κλ. nobilissimus -a -um (υπερθ. του nobilis
 -is -e: ευγενής -ές, αριστοκρατικός -ή -ό)

generis: γεν. ενικ. του ουσ. γ' κλ. genus, generis (ουδ.): γένος, καταγωγή

vir: ονομ. ενικ. του ουσ. β' κλ. vir, viri (αρσ.): άντρας

sed: αντιθ. σύνδ.: αλλά

ingenii: γεν. ενικ. του ουσ. β' κλ. ingenium -ii (-i) (ουδ.): πνεύμα

pravissimi: γεν. ενικ. ουδ. του επιθ. β' κλ. pravissimus -a -um (υπερθ. του pravus
 -a -um: διεστραμμένος -η -ο)

contra: πρόθ. + αιτ.: εναντίον

rem publicam: αιτ. ενικ. του σύνθετου ουσ. res publica, rei publicae (θηλ.): πολι-
 τεία

coniurāvit: γ' ενικ. οριστ. ενεργ. παρακ. του ρ. coniuro, coniuravi, coniuratum,
 coniurāre 1: συνωμοτώ

Eum: αιτ. ενικ. αρσ. της οριστ. αντων. is, ea, id: αυτός -ή -ό

clari: ονομ. πληθ. αρσ. του επιθ. β' κλ. clarus -a -um: ένδοξος

quidam: ονομ. πληθ. αρσ. της αόρ. επιθ. αντων. quidam, quaedam, quoddam: κά-
 ποιος -α -ο

improbi: ονομ. πληθ. αρσ. του επιθ. β' κλ. improbus -a -um: αχρείος -α -ο

viri: ονομ. πληθ. του ουσ. β' κλ. vir, viri (αρσ.): άντρας

consecūti erant: γ' πληθ. οριστ. υπερσ. του consequor, consecutus sum,
 consecutum, consequi 3 αποθ.: ακολουθώ

a: πρόθ. + αφαιρ.: από

Cicerōne: αφαιρ. ενικ. του ουσ. γ' κλ. Cicero, Ciceronis (αρσ.): Κικέρωνας

ex: πρόθ. + αφαιρ.: από

urbe: αφαιρ. ενικ. του ουσ. γ' κλ. urbs, urbis (θηλ.): πόλη

expulsus est: γ' ενικ. οριστ. παθητ. παρακ. του ρ. expello, expuli, expulsum, expellere 3: διώχνω

Socii: ονομ. πληθ. του ουσ. β' κλ. socius -ii (αρσ.): σύντροφος

eius: γεν. ενικ. αρσ. της οριστ. αντων. is, ea, id: αυτός -ή -ό

deprehensi sunt: γ' πληθ. οριστ. παθητ. παρακ. του ρ. deprehendo/deprendo, deprehendi, deprehensum, deprehendere 3: συλλαμβάνω

in: πρόθ. + αφαιρ.: σε

carcere: αφαιρ. ενικ. του ουσ. γ' κλ. carcer, carceris (αρσ.): φυλακή

strangulāti sunt: γ' πληθ. οριστ. παθητ. παρακ. του ρ. strangulo, strangulavi, strangulatum, strangulare 1: στραγγαλίζω

Ab: πρόθ. + αφαιρ.: από

Antōnio: αφαιρ. ενικ. του ουσ. β' κλ. Antonius -ii (-i): Αντώνιος

altero: αφαιρ. ενικ. αρσ. της αόρ. επιθ. αντων. (ή αντωνυμικού επιθέτου) alter, altera, alterum: ο άλλος (από δύο)

consule: αφαιρ. ενικ. του ουσ. γ' κλ. consul, consulis (αρσ.): ύπατος

ipse: ονομ. ενικ. αρσ. της οριστ. αντων. ipse, ipsa, ipsum: ο ίδιος -α -ο

cum: πρόθ. + αφαιρ.: μαζί με

exercitu: εμπρ. αφαιρ. ενικ. του ουσ. δ' κλ. exercitus -us (αρσ.): στρατός

suo: αφαιρ. ενικ. αρσ. της κτητ. αντων. γ' προσώπου suus, sua, suum: δικός -ή -ό του

proelio: αφαιρ. ενικ. του ουσ. β' κλ. proelium -ii (-i) (ουδ.): μάχη

victus: ονομ. ενικ. αρσ. της μτχ. παθητ. παρακ. του ρ. vinco, vici, victum, vincere 3: νικώ

interfectus est: γ' ενικ. οριστ. παθητ. παρακ. του ρ. interficio, interfeci, interfectum, interficere 3: σκοτώνω

Gaius: ονομ. ενικ. του ουσ. β' κλ. Gaius -ii (-i) (αρσ.): Γάιος

Sallustius: ονομ. ενικ. του ουσ. β' κλ. Sallustius -ii (-i) (αρσ.): Σαλλούστιος

tradit: γ' ενικ. οριστ. ενεργ. ενεστ. του ρ. trado, tradidi, traditum, tradere 3: παραδίδω, αναφέρω

multos: αιτ. πληθ. αρσ. του επιθ. β' κλ. multus -a -um: πολύς, πολλή, πολύ

etiam: συμπλ. σύνδ.: ακόμη, επιπλέον

milites: αιτ. πληθ. του ουσ. γ' κλ. miles, militis (αρσ.): στρατιώτης

Rōmānos: αιτ. πληθ. αρσ. του επιθ. β' κλ. Romanus -a -um: Ρωμαίος, ρωμαϊκός -ή -ό

eādem: αφαιρ. ενικ. θηλ. της οριστ. αντων. idem, eadem, idem: ίδιος -α -ο

cruentissimā: αφαιρ. ενικ. θηλ. του επιθ. β' κλ. cruentissimus -a -um (υπερθ. του cruentus -a -um: φονικός -ή -ό, αιματηρός -ή -ό)

pugnā: αφαιρ. ενικ. του ουσ. α' κλ. pugna -ae (θηλ.): μάχη

occīsos esse: απαρ. παθητ. παρακ. του ρ. occido, occidi, occisum, occidēre 3: σκοτώνω

autem: αντιθ. σύνδ.: εξάλλου, αλλά, όμως

graviter: τροπ. επίρρ.: σοβαρά, βαριά

vulnerātos esse: απαρ. παθητ. παρακ. του ρ. vulnero, vulneravi, vulneratum, vulnerāre 1: τραυματίζω

Ταξινόμηση των λέξεων

■ Ουσιαστικά

A' Κλίση

Catilina -ae (αρσ., χωρίς πληθ.)

pugna -ae (θηλ.)

publica -ae (θηλ.)

B' Κλίση

Marcus -i (αρσ., χωρίς πληθ.)

Tullius -ii (-i) (αρσ., χωρίς πληθ.)

Gaius -ii (-i) (αρσ., χωρίς πληθ.)

Antonius -ii (-i) (αρσ., χωρίς πληθ.)

Lucius -ii (-i) (αρσ., χωρίς πληθ.)

Sergius -ii (-i) (αρσ., χωρίς πληθ.)

vir, viri (αρσ.)

ingenium -ii (-i) (ουδ.)

socius -ii (αρσ.)

proelium -ii (-i) (ουδ.)

Sallustius -ii (-i) (αρσ., χωρίς πληθ.)

Γ' Κλίση

Cicero -onis (αρσ., χωρίς πληθ.)

consul, consulis (αρσ.)

genus -eris (ουδ.)

urbs, urbis (θηλ., γεν. πληθ. urbium)

carcer -eris (αρσ.)

miles -itis (αρσ.)

Δ' Κλίση

exercitus -us (αρσ.)

Ε' Κλίση

res, rei (θηλ.)

■ Επίθετα

Β' Κλίση

pravus -a -um, pravior -ior -ius, pravissimus-a -um
 clarus -a -um, clarior -ior -ius, clarissimus -a -um
 improbus -a -um, improbior -ior -ius, improbissimus -a -um
 multus -a -um, (plus), plurimus -a -um
 Romanus -a -um
 cruentus -a -um, cruentior -ior -ius, cruentissimus -a -um

Γ' Κλίση

nobilis -is -e, nobilior -ior -ius, nobilissimus -a -um

■ Αντωνυμίες

is, ea, id (οριστική)
 quidam, quaedam, quoddam (αόριστη επιθετική)
 alter, altera, alterum (αόριστη επιθετική ή αντωνυμικό επίθετο)
 ipse, ipsa, ipsum (οριστική)
 suus, sua, suum (κτητική)
 idem, eadem, idem (οριστική)

■ Ρήματα

1η Συζυγία

coniuro, coniuravi, coniuratum, coniurāre
 strangulo, strangulavi, strangulatum, strangulāre
 vulnero, vulneravi, vulneratum, vulnerāre

3η Συζυγία

consequor, consecutus sum, consecutum, consequi (αποθ.)
 expello, expuli, expulsum, expellēre
 deprehendo / deprendo, deprehendi, deprehensum, deprehendēre
 vinco, vici, victum, vincēre
 interficio, interfeci, interfectum, interficēre
 trado, tradidi, traditum, tradēre
 occido, occidi, occisum, occidēre

■ Επιρρήματα

graviter, gravius, gravissime

■ Προθέσεις

contra (+ αιτιατ.)

ab (a) (+ αφαιρ.)

ex (e) (+ αφαιρ.)

in (+ αφαιρ.)

cum(+ αφαιρ.)

■ Σύνδεσμοι

et (συμπλεκτικός)

sed (αντιθετικός)

etiam (συμπλεκτικός)

autem (αντιθετικός)

ΠΡΟΣΟΧΗ!

- Τα **κύρια ονόματα** δε συνηθίζονται στον πληθυντικό αριθμό.
- Τα **κύρια γνήσια λατινικά ονόματα σε -ius** και το προσηγορικό **filius** σχηματίζουν τη γενική του ενικού σε **-ii** και **-i** και την κλητική του ενικού με αποβολή της κατάληξης **-e**.

Nom.	Gaius	filius
Gen.	Gaii και Gai	filiī και fili
Voc.	Gai	fili

- Το σύνθετο ουσιαστικό **res publica** (= πολιτεία) κλίνεται και κατά τα δύο μέλη του και διαθέτει μόνο ενικό αριθμό.
- Το επίθετο **multus -a -um** στο συγκριτικό βαθμό απαντά μόνο στον πληθυντικό αριθμό: **plures -es -(i)a** (κανονικά στον υπερθετικό **plurimus -a -um**).

Κλίση ουσιαστικών, επιθέτων, μετοχών, αντωνυμιών, συνεκφορών κ.λπ. του κειμένου

Numerus Singularis

Nom.	Marcus Tullius Cicero	Gaius Antonius	Gaius Sallustius	Lucius Sergius Catilina
Gen.	Marci Tullii /-i Ciceronis	Gaii /-i Antonii /-i	Gaii /-i Sallustii /-i	Lucii /-i Sergii /-i Catilinae
Dat.	Marco Tullio Ciceroni	Gaio Antonio	Gaio Sallustio	Lucio Sergio Catilinae
Acc.	Marcum Tullium Ciceronem	Gaium Antonium	Gaium Sallustum	Lucium Sergium Catilinam

Voc.	Marce Tulli Cicero	Gai Antoni	Gai Sallusti	Luci Sergi Catilina
Abl.	Marco Tullio Cicerone	Gaio Antonio	Gaio Sallustio	Lucio Sergio Catilinā

Numerus Singularis

Nom.	alter consul	nobilissimum genus	vir	ingenium pravissimum	urbs	res publica
Gen.	alterius consulis	nobilissimi generis	viri	ingenii /-i pravissimi	urbis	rei publicae
Dat.	alteri consuli	nobilissimo generi	viro	ingenio pravissimo	urbi	rei publicae
Acc.	alterum consulem	nobilissimum genus	virum	ingenium pravissimum	urbem	rem publicam
Voc.		nobilissimum genus	vir	ingenium pravissimum	urbs	res publica
Abl.	altero consule	nobilissimo genere	viro	ingenio pravissimo	urbe	re publicā

Numerus Pluralis

Nom.	alteri consules	nobilissima genera	viri	ingenia pravissima	urbes	
Gen.	alterorum consulum	nobilissimorum generum	virorum	ingeniorum pravissimorum	urbium	
Dat.	alteris consulibus	nobilissimis generibus	viris	ingeniis pravissimis	urbibus	
Acc.	alteros consules	nobilissima genera	viros	ingenia pravissima	urbes /-is	
Voc.		nobilissima genera	viri	ingenia pravissima	urbes	
Abl.	alteris consulibus	nobilissimis generibus	viris	ingeniis pravissimis	urbibus	

Numerus Singularis

Nom.	socius	carcer	suus exercitus	proelium	miles	eadem pugna
Gen.	socii	carceris	sui exercitus	proelii /-i	militis	eiusdem pugnae
Dat.	socio	carceri	suo exercitui	proelio	militi	eidem pugnae
Acc.	socium	carcerem	suum exercitum	proelium	militem	eandem pugnam
Voc.	socie	carcer		proelium	miles	
Abl.	socio	carcere	suo exercitu	proelio	milite	eādem pugnā

Numerus Pluralis

Nom.	socii	carceres	sui exercitus	proelia	milites	eaedem pugnae
Gen.	sociorum	carcerum	suorum exercituum	proeliorum	militem	earundem pugnarum
Dat.	sociis	carceribus	suis exercitibus	proeliis	militibus	eisdem / iisdem / isdem pugnis
Acc.	socios	carceres	suos exercitus	proelia	milites	easdem pugnas
Voc.	socii	carceres		proelia	milites	
Abl.	sociis	carceribus	suis exercitibus	proeliis	militibus	eisdem / iisdem / isdem pugnis

Χρονικές αντικαταστάσεις ρηματικών τύπων

Praes.	coniurat	consequuntur	expellitur	deprehenduntur	strangulantur
Imp.	coniurabat	consequabantur	expellebatur	deprehendebantur	strangulabantur
Fut.	coniurabit	consequentur	expelletur	deprehendentur	strangulabuntur
Perf.	coniuravit	consecuti sunt	expulsus est	deprehensi sunt	strangulati sunt
Plusp.	coniuraverat	consecuti erant	expulsus erat	deprehensi erant	strangulati erant
Fut. Ex.	coniuraverit	consecuti erunt	expulsus erit	deprehensi erunt	strangulati erunt

Praes.	interficitur	trahitur	occidi	vulnerari
Imp.	ingerficiebatur	traheretur		
Fut.	interficietur	trahetur	occisum iri	vulneratum iri
Perf.	interfectus est	trahitur	occisos esse	vulneratos esse
Plusp.	interfectus erat	traheretur		
Fut. Ex.	interfectus erit	trahetur	occisos fore	vulneratos fore

Αναλυτική σύνταξη

1. **Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio consulibus, Lucius Sergius Catilīna, nobilissimi generis vir sed ingenii pravissimi, contra rem publicam coniurāvit:** κύρια πρόταση κρίσης.

coniurāvit: ρήμα, **Lucius Sergius Catilīna:** υποκ., **vir:** παράθεση στο Lucius Sergius Catilīna, **generis sed ingenii:** γενικές της ιδιότητας στο vir, **nobilissimi:** επιθ. προσδ. στο generis, **pravissimi:** επιθ. προσδ. στο ingenii, **contra rem publicam:** εμπρ. προσδ. της εχθρικής κατεύθυνσης στο coniurāvit,

- Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio consulibus:** ιδιόμορφη αφαιρετική απόλυτη του χρόνου (**Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio:** υποκείμενα, **consulibus:** κατηγορηματικός προσδιορισμός στα υποκείμενα) [ανάλυση της ιδιόμορφης αφαιρετικής απόλυτης του χρόνου σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση: Cum Marcus Tullius Cicero et Gaius Antonius erant consules / Cum Marcus Tullius Cicero et Gaius Antonius essent consules].
2. **Eum clari quidam sed improbi viri consecūti erant:** κύρια πρόταση κρίσης.
consecūti erant: ρήμα, **viri:** υποκ., **clari sed improbi:** επιθ. προσδ. στο viri, **quidam:** επιθ. προσδ. στο viri, **Eum:** αντικ. στο consecūti erant.
3. **Catīlīna a Cicerōne ex urbe expulsus est:** κύρια πρόταση κρίσης.
expulsus est: ρήμα, **Catīlīna:** υποκ., **a Cicerōne:** ποιητικό αίτιο (εμπρόθετο, γιατί είναι έμψυχο) στο expulsus est, **ex urbe:** εμπρ. προσδ. της απομάκρυνσης στο expulsus est.
4. **Socīi eius deprehensi sunt:** κύρια πρόταση κρίσης.
deprehensi sunt: ρήμα, **Socīi:** υποκ., **eius:** γενική κτητική στο Socīi.
5. **et in carcere strangulāti sunt:** κύρια πρόταση κρίσης.
strangulāti sunt: ρήμα, (**Socīi**): υποκ., **in carcere:** εμπρ. προσδ. της στάσης σε τόπο στο strangulāti sunt.
6. **Ab Antōnio, altero consule, Catīlīna ipse cum exercitu suo, proelio victus, interfectus est:** κύρια πρόταση κρίσης.
interfectus est: ρήμα, **Catīlīna:** υποκ., **ipse:** επιθ. προσδ. στο Catīlīna, **victus:** χρονική μετοχή στο ρήμα, συνημμένη στο υποκ. Catīlīna (προτερόχρονο) [ανάλυση της μτχ. σε δευτερ. πρότ.: cum victus esset / postquam victus est], **Ab Antōnio:** ποιητικό αίτιο (εμπρόθετο, γιατί είναι έμψυχο) στο interfectus est, **consule:** παράθεση στο Antōnio, **altero:** επιθ. προσδ. στο consule, **proelio:** αφαιρετική οργανική στο victus, **cum exercitu:** εμπρ. προσδ. της συνοδείας στο interfectus est, **suo:** επιθ. προσδ. στο exercitu (άμεση αυτοπάθεια).
7. **Gaius Sallustius tradit multos etiam milites Rōmānos in eādem cruentissimā pugnā occīsos esse, multos autem graviter vulnerātos esse:** κύρια πρόταση κρίσης.
tradit: ρήμα, **Gaius Sallustius:** υποκ., **occīsos esse autem vulnerātos esse:** αντικ. στο tradit, ειδικά απαρ., **milites:** υποκ. στο occīsos esse (ετεροπροσωπία), **Rōmānos:** επιθ. προσδ. στο milites, **multos:** επιθ. προσδ. στο milites, (**milites**): υποκ. στο vulnerātos esse (ετεροπροσωπία), **multos:** επιθ.

προσδ. στο (milites), **in pugnā**: εμπρ. προσδ. του χρόνου στο occīsos esse, **cruentissimā**: επιθ. προσδ. στο pugnā, **eādem**: επιθ. προσδ. στο pugnā, **graviter**: επιρρ. προσδ. του τρόπου στο vulnerātos esse.

B

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Απαντήσεις στις ασκήσεις του σχολικού βιβλίου

- I. Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική και να δηλωθεί το ποιητικό αίτιο.

Socii Catilinae ab Antonio deprehensi sunt.

Catilina ab Antonio proelio victus est.

Pastor improbus a me vi prohibitus est.

Bovum mugitus a te auditus est.

Boves a vobis in speluncam tracti sunt.

Hercules ab incolis honoratus est.

- II. Να μετατραπεί η σύνταξη της πρότασης σε απαρεμφατική· ως ρήμα της εξάρτησης ενν.: (Sallustius) tradit ...

Sallustius tradit Catilinam improbos viros consecutos esse.

Sallustius tradit Catilinam ex urbe expulsum esse.

Sallustius tradit socios Catilinae deprehensos (esse) et strangulatos esse.

Sallustius tradit Catilinam ab Antonio victum esse.

Sallustius tradit Catilinam ab Antonio interfectum esse.

- III. Να σχηματιστούν οι υπερθετικοί των επιθέτων: *ingens, timidus, turpis*.

ingens → **ingentissimus -a -um**

timidus → **timidissimus -a -um**

turpis → **turpissimus -a -um**

- IV. Να μεταφραστούν στα λατινικά οι προτάσεις.

Romani fortiter proelii sunt.

Sallustius tradit coniuratos consulibus traditos esse.

Συμπληρωματικές ασκήσεις

1. Να συμπληρώσετε τα κενά στον παρακάτω πίνακα, τοποθετώντας τα ρήματα στον παρακείμενο, τον υπερσυντέλικο και τον συντελεσμένο μέλλοντα της μέσης φωνής.

Ρήμα:	Παρακείμενος	Υπερσυντέλικος	Συντ. Μέλλοντας
coniuro (tu)			
habeo (nos)			
expello (ille)			
consequor (vos)			
interficio (illi)			
expedio (ego)			

2. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική στις παρακάτω φράσεις.

- Romani victoriam reportaverunt (XI).
- Pater filiae osculum dedit (XII).
- Pater omen accepit (XII).
- Tum terror Cassium concussit (XIV).
- Magnus timor exercitum occupavit (XVII).
- Discurrens miles pedes eius animadvertit (XX).

3. Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική στις παρακάτω φράσεις.

- Culter ex vulnere a Bruto magno dolore extractus est (IX).
- Ab illo metus exercitus Romani victus erat (XIII).
- Servi in clamati sunt a Cassio (XIV).
- Catiline a Cicerone ex urbe expulsus est (XIX).
- Ab Antonio, altero consule, Catiline interfectus est (XIX).
- Gaius Sallustius tradit multos etiam milites Romanos occisos esse (ab hostibus) (XIX). (Η μετατροπή να γίνει στην απαρεμφατική φράση.)
- Claudius exclusus est ab insidiatoribus Caligulae (XX).

Λατινικά

Γ΄ Λυκείου

Ομάδα προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών

Το βιβλίο αυτό φιλοδοξεί να συμβάλει στη σωστή προετοιμασία των μαθητών της Γ΄ Λυκείου στο μάθημα των Λατινικών. Μαζί με τον Β΄ τόμο (ενότητες 21-50) αποτελούν μια συγκροτημένη πρόταση για τη διδασκαλία και την εξέταση του μαθήματος.

Στο βιβλίο περιλαμβάνονται:

- Συνοπτική παρουσίαση της εισαγωγής του σχολικού εγχειριδίου
- Οι 20 πρώτες διδακτικές ενότητες του σχολικού εγχειριδίου
Σε κάθε ενότητα περιέχονται:
 - Το λατινικό κείμενο, όπως αυτό περιλαμβάνεται στο σχολικό εγχειρίδιο, ως κείμενο αναφοράς
 - Μετάφραση του λατινικού κειμένου
 - Κατά φράση αντιστοίχιση του λατινικού κειμένου με τη μετάφρασή του
 - Γραμματική αναγνώριση όλων των λέξεων του κειμένου
 - Συγκεντρωτική ταξινόμηση όλων των λέξεων του κειμένου με βάση τη γραμματική τους αναγνώριση
 - Επισημάνσεις τυχόν ιδιαιτεροτήτων (γραμματικής και λεξιλογικής φύσεως) των λέξεων του κειμένου
 - Κλίση των ουσιαστικών, των επιθέτων, των αντωνυμιών, των συνεκφορών του κειμένου
 - Χρονική αντικατάσταση των ρηματικών τύπων του κειμένου
 - Λεπτομερής συντακτική αναγνώριση όλων των λέξεων του κειμένου (μετατροπή συντακτικών μικροδομών σε ισοδύναμες μορφές)
 - Απαντήσεις στις ασκήσεις του σχολικού εγχειριδίου
 - Συμπληρωματικές ασκήσεις με βάση τη διδακτέα ύλη της γραμματικής και του συντακτικού κάθε ενότητας
- Δύο παραρτήματα, στα οποία περιέχονται:
 - Εποπτική και συνοπτική παρουσίαση της ύλης της γραμματικής και του συντακτικού
 - Απαντήσεις στις συμπληρωματικές ασκήσεις των ενοτήτων
 - Κριτήρια αξιολόγησης με τις απαντήσεις τους

Επίσης, κυκλοφορεί:

Αχιλλέας Παπαθανασίου

Λατινικά Γ΄ Λυκείου, Ομάδα προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών
Β΄ τόμος

ISBN 978-618-03-0327-8

9 786180 303278
ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 80327

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

www.metaixmio.gr